

**ПОРЯДОК**  
**маркування в особливий період будівель та споруд, транспортних засобів,**  
**які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права**

**Загальні положення**

1. Цей Порядок визначає механізм маркування (позначення) будівель та споруд, транспортних засобів, які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права (далі – МГП), з метою уникнення (мінімізації) заподіяння шкоди (знищення) цивільних об'єктів, які захищені МГП, сторонами збройного конфлікту в разі його виникнення на території України.

2. Цей Порядок не застосовується щодо:

позначення демілітаризованих зон, санітарних та безпечних зон і місцевостей, нейтралізованих зон, госпітальних зон та місцевостей;

використання розпізнавальних сигналів для медичних формувань та санітарно-транспортних засобів.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

культурні цінності – об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України;

установки чи споруди, що містять небезпечні сили, – атомні електростанції та інші радіаційно-небезпечні об'єкти, хімічно-небезпечні об'єкти, гідротехнічні споруди напірного фронту (греблі, дамби), інші об'єкти підвищеної небезпеки, руйнація яких може призвести до втрати контролю над небезпечними руйнівними факторами і спричинити великі втрати серед цивільного населення;

об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, – споруди для забезпечення питною водою та її запаси, споруди для зберігання запасів продуктів харчування та предметів першої необхідності, а також іригаційні споруди;

організації цивільної оборони (цивільного захисту) – організації, призначені компетентною владою сторони, що перебуває в конфлікті, виключно для виконання гуманітарних завдань щодо захисту цивільного населення та ліквідації наслідків збройного конфлікту, визначених статтею 61 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосуються захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I від 08 червня 1977 року);



об'єкти цивільної оборони (цивільного захисту) – будівлі і споруди, обладнання та транспортні засоби, призначені для забезпечення діяльності організацій цивільної оборони (цивільного захисту).

Терміни «медичні формування» та «санітарно-транспортні засоби» використовуються у значеннях, наведених у Законі України «Про символіку Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в Україні».

Інші терміни використовуються у значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України та інших актах законодавства України.

#### **Способи маркування (позначення) для розпізнавання будівель та споруд, транспортних засобів**

4. До об'єктів, які знаходяться під захистом МГП та підлягають маркуванню (позначенню), відносяться:

медичні формування;

санітарно-транспортні засоби;

культурні цінності;

установки і споруди, що містять небезпечні сили;

об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення;

об'єкти цивільної оборони (цивільного захисту).

5. Маркування (позначення) об'єктів, визначених у пункті 4 цього Порядку, здійснюється шляхом використання розпізнавальних емблем (знаків), а саме:

1) розпізнавальних емблем Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристала – для розпізнавання (позначення) медичних формувань та санітарно-транспортних засобів, у тому числі тих, що належать організаціям цивільної оборони (цивільного захисту).

Порядок та умови використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала на території України визначаються Законом України «Про символіку Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в Україні»;

2) міжнародного розпізнавального знака цивільної оборони – для розпізнавання об'єктів цивільної оборони (цивільного захисту), об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення, будівель, споруд, обладнання та транспортних засобів (техніки, автомобілів тощо) організацій цивільної оборони (цивільного захисту), а також об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів).

Зразок та опис міжнародного розпізнавального знака цивільної оборони наведено в додатку 1 до цього Порядку;

3) спеціального розпізнавального знака культурних цінностей – для розпізнавання культурних цінностей, унесених до Міжнародного реєстру культурних цінностей, що перебувають під спеціальним захистом, та Державного реєстру національного культурного надбання.

Зразок та опис спеціального розпізнавального знака культурних цінностей наведено в додатку 2 до цього Порядку;

4) міжнародного спеціального знака установок і споруд, що містять небезпечні сили, – для розпізнавання установок і споруд, що містять небезпечні сили.

Зразок та опис міжнародного спеціального знака установок і споруд, що містять небезпечні сили, наведено в додатку 3 до цього Порядку.

6. Розпізнавальні емблеми (знаки) за можливості наносяться на плоску поверхню або на прапори та повинні мати розміри, що забезпечують можливість їх розпізнавання на великих відстанях.

У нічний час або в умовах обмеженої видимості розпізнавальна емблема (знак) має освітлюватись або світитися, чи виготовляється з матеріалів, які дають змогу її розрізнити за допомогою технічних засобів виявлення.

Рекомендовані розміри розпізнавальних емблем (знаків) наведено в додатку 4 до цього Порядку.

### **Процедура маркування (позначення) будівель та споруд, транспортних засобів**

7. Нормативно-правові акти з питань визначення об'єктів, які підпадають під дію норм МГП та підлягають маркуванню (позначенню) в особливий період, затверджуються:

МОЗ – щодо медичних формувань та санітарно-транспортних засобів;

МВС – щодо установок і споруд, що містять небезпечні сили, а також об'єктів цивільної оборони (цивільного захисту);

Мінрегіон – щодо об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення;

МКІП – щодо культурних цінностей.

8. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання завчасно:

визначають перелік об'єктів, які підпадають під дію норм МГП, та підлягають маркуванню (позначенню) в особливий період;

накопичують необхідну кількість розпізнавальних емблем (знаків) для маркування (позначення) об'єктів, що перебувають в їх власності, користуванні чи розпорядженні.

9. Переліки об'єктів, які підлягають маркуванню (позначенню), підлягають періодичному уточненню, але не рідше ніж один раз на рік станом на 01 січня поточного року.

10. Інформація про переліки об'єктів, які підлягають маркуванню (позначенню), відображається у відповідних планах цивільного захисту на особливий період, які розробляються відповідно до статті 130 Кодексу цивільного захисту України.

11. Маркування (позначення) будівель, споруд та транспортних засобів, які підпадають під дію норм МГП, розпочинається з початком особливого періоду або з моменту оголошення війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту (оголошення воєнного стану).

Допускається проведення завчасного маркування (позначення) будівель, споруд та транспортних засобів у мирний час.

12. Роботи з відновлення (утримання і обслуговування) елементів маркування (позначення) будівель, споруд та транспортних засобів забезпечуються та проводяться міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, у власності, користуванні чи розпорядженні яких перебувають такі об'єкти.

13. Фінансування заходів щодо маркування (позначення) будівель, споруд та транспортних засобів, які підпадають під дію норм МГП, здійснюється за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, коштів суб'єктів господарювання та інших не заборонених законодавством джерел.

---

Додаток 1  
до Порядку маркування  
в особливий період будівель та  
споруд, транспортних засобів, які  
підпадають під дію норм  
міжнародного гуманітарного права  
(до підпункту 2 пункту 5)

## **ЗРАЗОК ТА ОПИС**

### **міжнародного розпізнавального знака цивільної оборони**

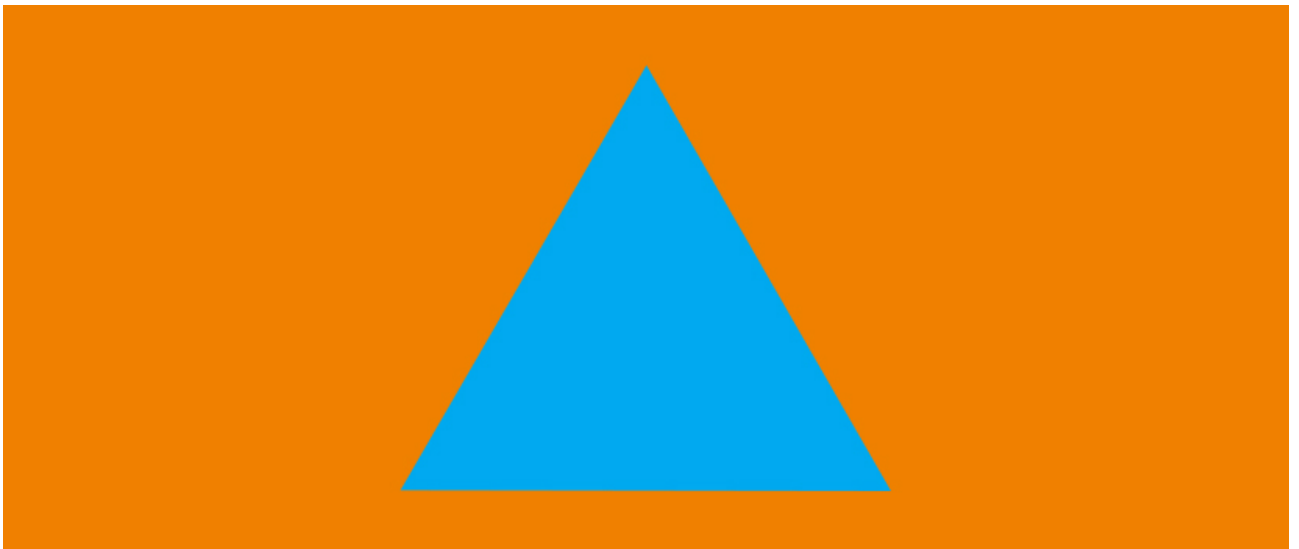
1. Міжнародним розпізнавальним знаком цивільної оборони є блакитний рівносторонній трикутник на помаранчевому тлі, зображений на рисунку.

2. Рекомендується, щоб:

1) у разі якщо трикутник зображений на прапорі, пов'язці або накидці, помаранчевим тлом були прапор, пов'язка або накидка;

2) один із кутів трикутника був спрямований вертикально вгору;

3) жоден із кутів трикутника не торкався краю тла.



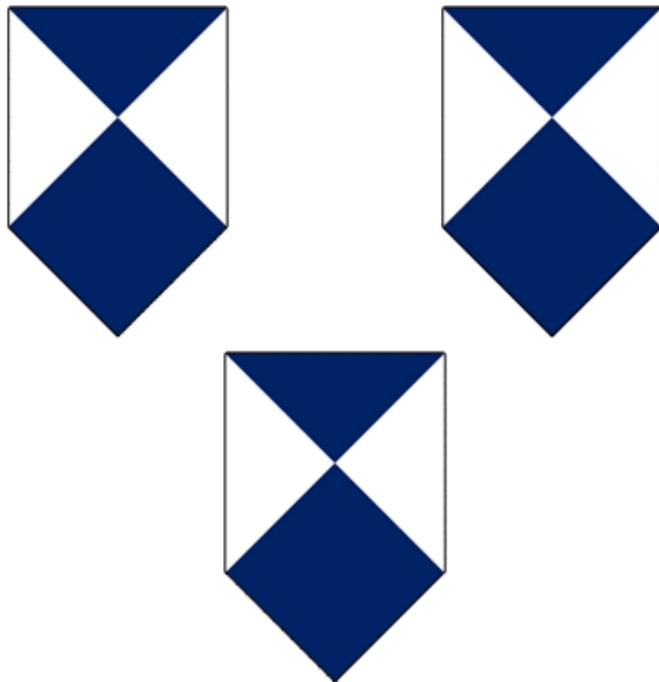
---

Додаток 2  
до Порядку маркування  
в особливий період будівель та  
споруд, транспортних засобів, які  
підпадають під дію норм  
міжнародного гуманітарного права  
(до підпункту 3 пункту 5)

## ЗРАЗОК ТА ОПИС

### спеціального розпізнавального знака культурних цінностей

1. Спеціальний розпізнавальний знак культурних цінностей має вигляд щита, загостреного знизу та розділеного на чотири частини синього та білого кольорів.
2. Щит складається з квадрата синього кольору, один із кутів якого вписаний у загострену частину щита, і синього трикутника над квадратом. Квадрат і трикутник розмежовуються з обох боків трикутниками білого кольору.
3. Знак використовується одноразово або триразово у вигляді трикутника, що означає посилений захист (зразок зображено на рисунку). Він може розміщуватися на прапорах чи бути намальований на певному предметі.



Додаток 3  
до Порядку маркування  
в особливий період будівель та  
споруд, транспортних засобів, які  
підпадають під дію норм  
міжнародного гуманітарного права  
(до підпункту 4 пункту 5)

## **ЗРАЗОК ТА ОПИС**

**міжнародного спеціального знака  
для об'єктів, установок і споруд, що містять небезпечні сили**

1. Міжнародним спеціальним знаком для об'єктів, установок і споруд, що містять небезпечні сили, є група трьох кіл яскраво помаранчевого кольору, однакового розміру, розміщених на одній і тій самій осі, причому відстань між кожним із кіл має становити один радіус, зображений на рисунку.

2. Якщо знак наноситься на прапор, прапор повинен бути білого кольору. На прапорі відстань між зовнішніми межами знака і прилеглими сторонами прапора дорівнює одному радіусу кола.



---

Додаток 4  
до Порядку маркування  
в особливий період будівель та  
споруд, транспортних засобів, які  
підпадають під дію норм  
міжнародного гуманітарного права  
(до пункту 6)

**РЕКОМЕНДОВАНІ РОЗМІРИ  
розпізнавальних емблем (знаків)\***

Об'єкти розпізнавання та захисту	Розміри (см)			Дальність виявлення неозброєним оком (м)
	щита (полотнища)	емблеми (знака, літери)	ширина лінії емблеми (знака, літери)	
1	2	3	4	5
Окремі об'єкти, які знаходяться під захистом МГП	500 x 500	335	100	2500
Прапор для позначення медичних формувань, інших об'єктів захисту	100x160	83	25	500
Транспортні засоби:				
у верхній напівсфері;	120x120	100	35	1000
у бокових, задній та передній напівсферах	60x60	50	15	400

\* У разі якщо розпізнавальна емблема (знак) містить геометричні фігури, їх розміри мають бути не більше ніж розміри, визначені у графі 3.